

พ.ศ. ๒๕๕๕
หน้า ๑

ความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ศรีประไพ อุดมละออง¹, ชุตติพิชญ์ มาโช²,
สมบัติ โยธาพิชญ์³, อานนท์ มุสิกวัฒน์⁴, แวมมาญ แวทนะ⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักคิด แนวทาง วิธีการ กระบวนการ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา ได้ศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประธานและกรรมการศูนย์ โดยใช้ การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่ม เป็นเครื่องมือ ผลการศึกษา พบว่า ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป ได้ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2542 ดำเนินงานในด้านการอบรมทอผ้า เย็บกระดาษ กิจกรรรมเพื่อการพึ่งพาตนเองและการดำรงชีวิตตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์มาจากการยึดมั่นในระบบเกษตรผสมผสาน นำมา ปรับใช้ โดยไม่ต้องพึ่งพาสารเคมี สามารถช่วยลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช เน้นการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อวางแผนในการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยมีแนวคิดที่ว่า ต้องอดทน สู้งาน หาประสบการณ์ ฟังภูมิปัญญา ท้องถิ่น ใช้หลักการ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เป็น ขณะเดียวกัน สมาชิกทุกคนล้วนมีจิตอาสา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน โดยไม่มีคำตอบแทนในการบริหารงาน ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยให้สมาชิกทุกคนทำงานในอาชีพของตนเองให้เสร็จภารกิจ เรียบร้อยก่อนจึงจะมาช่วยเหลือกิจกรรมของกลุ่ม

คำสำคัญ : ศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนชุมชน

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ประเทศไทยต้อง พบกับความท้าทายที่จะต้องอยู่ในสังคมโลกให้ได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงได้ให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพื่อเป็นแนวทางใน การกำหนดยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน (ทศพล กฤตยพิสิฐ, 2538)

ในห้วงที่ผ่านมา จากการที่ต้องรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ โดยในฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้อัญเชิญ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นปรัชญานำทางใน การพัฒนาและบริหารประเทศควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม โดยมี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" ต่อเนื่อง จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมา (กษณิกภัทร โสคหุม, 2552) โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้ลุ่ทาง และสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันก็มุ่ง การพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
² อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
³ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

(ประเวศ วะสี, 2542) ผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 - 10 สรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จ เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง ความยากจนลดลง (ภาณุพงศ์ กูโด้, 2551) ขณะเดียวกันระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย การมีหลักประกันสุขภาพที่มีการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ และการลดลงของปัญหาเสียดังแต่เศรษฐกิจไทยยังไม่เข้มแข็งและอ่อนไหวต่อความผันผวนของปัจจัยภายนอก ขณะที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความโปร่งใสในการบริหารจัดการของภาครัฐที่ยังต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง (ณพนิต ชูดิบุตร, 2538)

การพัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรของไทยจะต้องพัฒนาไปในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น (อนทล สมัครการ, 2550) ทั้งนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน และกำหนดให้เป็นนโยบายหลักในการพัฒนาด้านการเกษตร โดยได้ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนขึ้นทั่วประเทศให้เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้และเพิ่มทักษะอาชีพด้านการเกษตร ภายใต้หลักคิดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 และได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในลักษณะการบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะส่วนภูมิภาค สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญ ในการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้มีการทบทวน ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและวิธีการดำเนินงานต่อไป (ชนานันท์ มั่นสุภา, 2554)

อย่างไรก็ตาม ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนเป็นองค์กรที่จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่ยั่งยืนและมั่นคงแก่เกษตรกร ให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุดจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร ก็จะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ต่อไป (สุชาติ จักรพิสุทธิ์, 2547) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนโดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนมั่นคง ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะหน่วยงานผู้แทนกระทรวง รับผิดชอบประสานการดำเนินงานบูรณาการกับทุกภาคส่วน ภายใต้การทำการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ไสว บุญมา, 2543)

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป เป็นศูนย์การเรียนรู้หนึ่งที่มีความเข้มแข็ง โดยเกิดขึ้นจากความคิดของคนในชุมชน ร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้ชุมชนมีศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่านิยมและเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของประชาชนที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน เพื่อก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ศูนย์ฯ ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 2552

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเข้มแข็งถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การขับเคลื่อนวาระเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการดำเนินงาน กระบวนการ ขั้นตอน การมีส่วนร่วมของสมาชิกตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความความสำเร็จของศูนย์ฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางนำไปปรับใช้กับศูนย์เรียนรู้ฯ อื่น ทำให้มีศูนย์เรียนรู้ฯ ที่เข้มแข็งและมีศักยภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการก่อตั้ง วิธีการดำเนินการผลการดำเนินงานปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาในอนาคตของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบกรณีศึกษา โดยใช้แนวคิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการศึกษาในมิติต่าง ๆ เช่น ประวัติการก่อตั้ง พัฒนาการของศูนย์ฯ กระบวนการดำเนินงาน และเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโปประสบความสำเร็จ

ประชากรกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นประธานและกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโปที่อยู่ในตำแหน่งตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้ที่สามารถดำเนินการประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสร้างกระบวนการประสานความร่วมมือกับชุมชนด้านการเกษตร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชน และการให้ความรู้ด้านการเกษตร รวมทั้งชำนาญด้านการจัดการไร่นาสวนผสม โดยจะเห็นได้จากรางวัลต่างๆที่ปรากฏท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้นำศูนย์ฯ ได้รับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่ม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ได้สัมภาษณ์ประธานและกรรมการกลุ่มในประเด็นการก่อตั้ง วิธีการดำเนินงานตลอดจนปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการประชุมกลุ่มนั้นได้จัดขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกรรมการ ผู้ให้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานในอนาคตส่วนการรวบรวมข้อมูลนั้นใช้การลงพื้นที่สนามของผู้ที่รับผิดชอบงานวิจัย เพื่อไปสัมภาษณ์หรือการจัดประชุมกลุ่ม ผู้นำศูนย์ฯ และสมาชิกของศูนย์ โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล และ จัดสนทนากลุ่มเพื่อเปรียบเทียบ ทดสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับรวบรวม หลังจากได้รวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการสรุปเนื้อหา และการสรุปประเด็นเป็นหลักในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาเขียนเป็นข้อสรุปรายงานวิจัย

ผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโปทำให้ทราบถึงประเด็นต่างๆ ที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ทั้งยังสามารถเป็นต้นแบบให้กับศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ ที่มีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมา

จากการศึกษาประวัติในการก่อตั้งของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่าศูนย์ฯ ได้จัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ.2542 ซึ่งในช่วงแรกได้ใช้ชื่อว่า ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยมีนายพินัย แก้วจันทร์ เป็นผู้ริเริ่มในพื้นที่จำนวน 3 ไร่ เพื่อจัดทำแปลงเกษตรแบบผสมผสาน ช่วงที่มีการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล นั้นมีคณะกรรมการ จำนวน 9 คน หลังจากตั้งกลุ่มแล้ว ในปี พ.ศ.2543 ได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดและเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทุกตำบล ซึ่งนายพินัย แก้วจันทร์ ได้ทำการจัดตั้งก่อนหน้านี้ไปแล้วเมื่อปี พ.ศ.2542 และในห้วงเวลาเดียวกัน ในวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2542 นายพินัย แก้วจันทร์ ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ประจำตำบล โดยใช้ระยะเวลา 6 เดือน ในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชาวบ้านเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยมีการออมทุกเดือน ๆ ละ 30 บาท ในการจัดตั้งครั้งแรกมีสมาชิกก่อตั้ง จำนวน 18 คน มีนายพินัย แก้วจันทร์ เป็นประธานกลุ่ม ซึ่ง ณ ปัจจุบัน ปี พ.ศ.2559 กลุ่มออมทรัพย์ฯ มีเงินหมุนเวียนในกลุ่มประมาณ 11

ล้านบาท และมีสมาชิก จำนวน 413 ราย โดยการบริหารของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ชุดเดิมทั้งหมด 9 คน และ
 ยังไม่เคยมีใครลาออกหรือถูกปลดออก แม้ระเบียบของกลุ่มจะให้เลือกประธานและคณะกรรมการใหม่ทุก ๆ ปี เพื่อป้องกัน
 การทุจริตและการบริหารงานที่คล่องตัวขึ้น แต่ปรากฏว่าตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการเลย
 ทั้ง ๆ ที่คณะกรรมการกลุ่มไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ ปัจจุบัน นายพิชัย แก้วจันทร์ ก็ยังคงเป็นประธานกลุ่มเช่นเดิม แม้จะสงสัย
 จะมีการแก้ไขระเบียบกลุ่มให้มีการเลือกคณะกรรมการคราวละ 2 ปีก็ยังคงได้รับความไว้วางใจเสมอมา

ปี พ.ศ. 2550 ได้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านตำบลยุโปขึ้น เกิดจากความคิดของคนในชุมชน เพื่อให้ชุมชน
 มีศูนย์กลาง ในการรวบรวมความรู้และข้อมูลข่าวสารที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน
 เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอด
 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งยังก่อให้เกิด
 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของประชาชนที่ดำเนินการโดยประชาชน
 เพื่อประชาชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านตำบลยุโป เป็นศูนย์เรียนรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มุ่งพัฒนาวิถีชีวิตของคนในชุมชน
 โดยเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งในระยะเริ่มแรกของการจัดตั้งนั้น กลุ่มได้มีมติให้ นาย
 พิชัย แก้วจันทร์ เป็นประธานกลุ่ม เนื่องจากเป็นบุคคลที่ริเริ่ม นอกจากนี้ ยังเป็นบุคคลที่มีองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่
 หลากหลาย ทั้งยังเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวิถีคิด และการปฏิบัติ ซึ่งนำไปสู่อุดมการณ์
 ใหม่ในการดำรงชีวิต เป็นบุคคลที่สามารถเป็นปราชญ์ท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันได้เป็นวิทยากรในโอกาสต่าง ๆ เช่น
 การเกษตรทฤษฎีใหม่ พลังงานทดแทน การทำเขาดอนด้านน้ำส้มควันไม้ น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นธนาคาร์ตันไม้ เป็นต้น
 นอกจากนี้ มีสมาชิกกลุ่มอีกหลายคน ที่ร่วมกันขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และอยู่ในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วย
 นายไหว ปานแสงทอง รองประธานศูนย์เป็นวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยหมักแห้ง น้ำหมัก
 ไล่แมลง นางสมจิตร ศรีรักษ เลขาธิการกลุ่ม มีความเชี่ยวชาญในด้านการแปรรูปอาหารและผลผลิตทางการเกษตร สมุนไพร
 ปรับสีตุรุษ นางนภวรรณ แก้วจันทร์ ผู้ช่วยเลขานุการมีความเชี่ยวชาญในด้าน การทำน้ำยาอเนกประสงค์ สบู่เหลวสมุนไพร
 เปลือกมังคุด นายกิตติพงศ์ พรหมจันทร์ เหมัญญิก มีความเชี่ยวชาญในด้านครุภัณฑ์อาสา การบริหารกลุ่ม นางธนวรรณศรี
 พลอย กรรมการกลุ่ม มีความเชี่ยวชาญในด้าน อาหาร-เครื่องคั้นน่ายประสิทธิ์ ทองบุญ กรรมการกลุ่ม มีความเชี่ยวชาญด้าน
 การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย นายทิ้ง จันสว่าง กรรมการกลุ่ม มีความเชี่ยวชาญด้านงานทั่วไป การนำชมแปลง
 เรียนรู้และนายสุจินทร์ หนูรัตน์ กรรมการกลุ่ม มีความเชี่ยวชาญในด้านครุภัณฑ์อาสา งานทั่วไป นำชมแปลงเรียนรู้ซึ่ง
 กรรมการที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ในด้านต่างๆ และอุทิศงานให้กับกลุ่ม ที่ทำให้กลุ่มมีความ
 เข้มแข็งทั้งนี้ ศูนย์ฯ ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักเกษตร
 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ณ ที่ทำการของศูนย์ซึ่งในอดีตตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านยุโป (รัฐวิทย์)
 หมู่ที่ 1 ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา แต่เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจกันในเรื่องการบริหารจัดการ
 นายพิชัย แก้วจันทร์ ได้หารือสมาชิกและมีมติให้ย้ายศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุโป ไปดำเนินการในที่ดินของนาย
 พิชัย แก้วจันทร์ ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์
 การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับการทำหน้าที่ผู้นำศูนย์ ของ นายพิชัย แก้วจันทร์ จะเห็นได้ว่าเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง สมาชิกให้การยอมรับ
 นับถือทั้งในระดับชุมชน และระดับพื้นที่ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นายพิชัย แก้วจันทร์ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่ประธาน
 ศูนย์ต่าง ๆ เช่น ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลและ
 ส่งเสริมการเลี้ยงปลา ประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนสหทบกิจกรรมชุมชนโครงการเพิ่มขีดความสามารถใน
 การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน ประธานกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรตำบลยุโป ประมงอาสา ครุภัณฑ์อาสา
 หมอดินอาสา ประธานกลุ่มกิจกรรมธรรมชาติ ประธานอาสาสันติภาพจังหวัดยะลา ประธานศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านพอ

ทองเพียง ประธานกลุ่มออมทรัพย์บ้านอุโป คณะกรรมการพลังงานทดแทน และคณะกรรมการหมู่บ้านอุโปได้รับรางวัลมากมายทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด ด้วยผลงานที่ประสบความสำเร็จ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

2. วิธีการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงได้เริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 มีอาคารที่สามารถรองรับผู้เข้าอบรมได้ประมาณ 50 คน โดยมีที่พักแรมเป็นอาคาร ชั้นเดียว จำนวน 1 หลัง มีอาคารพักแรม 2 ชั้น อีก 1 หลัง และมีหลักสูตรต่าง ๆ กิจกรรมหลักของศูนย์เรียนรู้ คือ การฝึกอบรม การให้บริการสถานที่ในการฝึกอบรม รูปแบบการจัดอบรมจะมีทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมส่วนใหญ่จะใช้ระยะเวลา 3 วัน 2 คืน ผู้ที่เข้าอบรมเป็นนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ผู้สนใจทั่วไป โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์การเรียนรู้เพื่อจัดฝึกอบรมในช่วงประมาณเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ของทุกปี ศูนย์เรียนรู้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมของศูนย์ฯ ขึ้นมาเอง และมีเอกสารประกอบการบรรยายด้วย วิชาบังคับที่ต้องมีในการฝึกอบรม คือ วิชาการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งในแต่ละหลักสูตรจะมีคณะกรรมการของศูนย์ฯ และชาวบ้านที่มีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์ในแต่ละเรื่องมาให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมมีทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย หลักสูตรภาคบรรยาย ได้แก่ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำบัญชีครัวเรือน การจัดการทรัพยากรในชุมชนและพลังงานทดแทน การทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และผลิตภัณฑ์จากน้ำมันมะพร้าว การบรรยายธรรมกับการประกอบอาชีพ ศึกษาดูงานการทำไร่นาสวนผสมเกษตรประณีตภาคปฏิบัติ ได้แก่ การทำเตาอบน้ำส้มควันไม้เตาเผาถ่านแกลบีก๊าซชีวภาพเตาประหยัดพลังงานตู้หลังงานแสงอาทิตย์การทำของใช้ในครัวเรือน การทำน้ำยาอเนกประสงค์สบู่เหลวสมุนไพรเปลือกมังคุดการทำปุ๋ยหมักการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช การทำไร่นาสวนผสม การฝึกอบรมจะเริ่มตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น มีการสรุปบทเรียนทุกวันและเมื่อจบหลักสูตรจะมีการมอบเกียรติบัตรแก่ผู้เข้าอบรมทุกคน

3. ผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาผลการดำเนินงาน พบว่า ผลงานเด่นที่เป็นความภาคภูมิใจ ได้แก่ การได้รับเลือกจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา และสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ให้เป็นจุดสาธิตในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับการทำไร่นาสวนผสม โดยเน้นความรู้เรื่องการใช้ที่ดิน การปรับปรุงดิน โดยไม่พึ่งสารเคมี นอกจากนี้ยังได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดยะลา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ให้เป็นจุดสาธิตศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลอุโป โคนเน้นความรู้ในเรื่อง การบริหาร จัดการดิน น้ำ พืช ให้กับเกษตรกรที่สนใจ และได้รับเลือกให้เป็นจุดสาธิตการทำไร่นาสวนผสมด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัยจากสารเคมี โดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบผสมผสาน และผลจากการทุ่มเทให้กับเกษตรกรทำให้ศูนย์ฯ ได้รับใบรับรองแหล่งพืช (GAP) โครงการอาหารปลอดภัย (FOOD SAFETY) ด้านพืชและได้รับการรับรองการปฏิบัติทางด้านประมงที่ดินสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ

อย่างไรก็ตาม ผลจากการ ได้ทุ่มเทให้กับเกษตรกรทฤษฎีใหม่อย่างจริงจังและให้ความรู้ ตลอดจนการฝึกปฏิบัติ ถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ผู้นำศูนย์ฯ จึงได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จหลายรางวัลด้วยกัน เช่น เกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดีเด่นคนดีศรียะลาในสายตาเยาวชนจังหวัดยะลา เกษตรกรดีเด่นด้านเกษตรอินทรีย์ ประกาศเกียรติคุณรางวัลสิ่งทองด้านผู้นำวิถีเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น เป็นต้น

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จของศูนย์ฯ นั้น มีองค์ประกอบหลายประการ เช่น การยึดมั่นในระบบเกษตรผสมผสาน และนำมาปรับใช้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการใช้สารเคมี สามารถช่วยลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช

นอกจากนี้ คุณยายยังเน้นถึงการทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อวางแผนในการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องและเหมาะสมโดยมีแนวคิดที่
ต้องอดทน สู้งาน หาประสบการณ์พึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังใช้หลักการ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เป็น โดย การทำให้ดูคือการอยู่บนวิถีแห่งการพอเพียง ได้แก่
ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการทำงานให้ผู้อื่นเห็นว่าทำได้จริง และประสบความสำเร็จอยู่ให้
เห็น คือ การทำให้เป็นตัวอย่างให้คนภายนอกเห็นว่าเราทำได้ มีครอบครัวที่อบอุ่น แม้ทำการเกษตรก็มีความสุขได้ สอนให้เห็น
ต้องสอนคนที่ระเบิดจากข้างในคือ สอนผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้จริง ๆ ไม่มีการหวงความรู้บอกทุกอย่างที่มี ซึ่งทั้งหมดนี้เป็น
การถ่ายทอดจากความมีจิตใจที่ดีงาม จึงเป็นที่ยอมรับของชุมชนและบุคคลภายนอก

ขณะเดียวกัน สมาชิกทุกคนล้วนมีจิตอาสาที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ผู้นำศูนย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
ไม่มีค่าตอบแทนแค่เป็นการบริหารงาน โดยเอาใจเขามาใส่ใจเรา คือให้สมาชิกทุกคนประกอบอาชีพการงานให้เสร็จภารกิจ
เรียบร้อยก่อนจึงจะมาช่วยเหลือสังคม ซึ่งกรรมการแต่ละคนล้วนมีความชำนาญในแต่ละด้านพร้อมที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้แก่
รุ่นหลังนำไปต่อยอดจนได้รับการยอมรับโดยไม่หวงความรู้ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนกิจกรรมของ
ศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมตลอดมา

5. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลลุโบ อำเภอมืองยะลา จังหวัดยะลา นั้น พบว่า ปัญหา
อุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ฯค่อนข้างน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัย สำคัญ 3 ประการ คือ (1) เมื่อ
เริ่มดำเนินการใหม่ ๆ ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ไม่ให้การยอมรับและไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานของผู้นำศูนย์ฯ เนื่องจาก
เห็นว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ฯเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้นำศูนย์ฯที่มีศักยภาพในการประสานงานและ
แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งปัญหานี้ ศูนย์ฯได้ใช้วิธีการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่ม คณะกรรมการ และการสร้าง
เครือข่ายในการดำเนินงาน รวมทั้งการใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ จนได้รับการยอมรับในที่สุด (2) เดิมศูนย์ฯได้รับการสนับสนุน
จากหน่วยงานราชการค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานด้านการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา และ
สำนักงานเกษตรอำเภอมืองยะลา แต่ปัจจุบันได้มีหน่วยงานมาให้การสนับสนุนมากขึ้น เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด
ยะลา สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12 (3) ในระยะก่อตั้งสมาชิกบางคนยังไม่ค่อยเข้าใจหลักและวิธีการดำเนินงาน จึงมีผลต่อ
จำนวนที่เพิ่มขึ้นและลดลงของสมาชิก ซึ่งปัจจุบันไม่มีปัญหา เนื่องจากผู้นำศูนย์ฯได้จัดประชุมชี้แจงและให้ทุกคนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯอย่างต่อเนื่อง

6. แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลลุโบ จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอีกหลายด้าน เช่น
ด้านอาคารสถานที่ ต้องมีการพัฒนา คือ อาคารที่พักสำหรับผู้เข้าอบรม เนื่องจากอาคารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการ
ให้บริการผู้เข้าฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละปีจะมีผู้เข้าฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมที่หลากหลายขึ้น นอกจากนั้น ในช่วงฤดูฝน
ที่พักยังไม่เพียงพอ เพราะไม่สามารถใช้เดินที่ใด จึงทำให้มีความยุ่งยากในการบริหารจัดการ

ส่วนในด้านรูปแบบและวิธีการในการจัดกิจกรรม ควรพัฒนารูปแบบของการดำเนินกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการ
ทั้งในระดับศูนย์เรียนรู้ฯ เองและการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก ดังนั้น ศูนย์ฯ จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงาน
ต่าง ๆ เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมที่สามารถบูรณาการกับหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น การจัดการปัจจัยพื้นฐาน
การจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ไฟฟ้าและพลังงานและการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานของการ
ดำรงชีวิตที่สำคัญ และก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ในด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ควรมีวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป ดังนั้น
ศูนย์ฯ จึงต้องหาวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ๆ เช่น การใช้สื่อสารสนเทศ การจำลองพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ การนำ
แนวคิดใหม่ๆมานำเสนอให้มีความน่าสนใจ เช่น การเสริมสร้างพลังงานทดแทน การทำแก๊สชีวภาพ การทำเตาชีวมวล การทำ
แผงโซลาร์เซลล์ การประยุกต์ใช้สมุนไพรไล่สัตว์ ธนาคารต้นไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้นำและสมาชิกจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้

บันทึก
จาก
วิชา

ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกด้าน ซึ่งในอนาคตจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการ การใช้เทคโนโลยี
ต่าง ๆ การทำงานในลักษณะเครือข่าย เป็นต้น ทักล่าวมาทั้งหมดเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถให้กับผู้นำ ท้นต่อ
การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับสมาชิกของศูนย์ฯ เพื่อรับช่วงต่อของการเป็น
ผู้นำศูนย์ฯ ในรุ่นต่อไป

อภิปรายผล

ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จของศูนย์ฯ นั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น การยึดมั่นในระบบเกษตร
ผสมผสานมาปรับใช้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการใช้สารเคมี สามารถช่วยลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช เพราะ
สามารถลดปัจจัยการผลิตที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงมาก ทั้งยังเป็นการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเน้นถึงการทำ
บัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อใช้วางแผนในการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องและเหมาะสมของศูนย์ฯเอง ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการของ
ศูนย์ฯเป็นไปอย่างโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิไลพร
สุพรรณ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่สร้างกำลังใจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา แม่ฟ้าหลวง อำเภออมก๋อย จังหวัด
เชียงใหม่ พบว่า การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน สามารถให้องค์กรดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้

นอกจากนี้ การใช้หลัก ทำให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เป็น โดยการทำให้ดูคือการอยู่บนวิถีแห่งการพอเพียง คือ ความ
พอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการทำงานให้ผู้อื่นเห็นว่าทำได้จริง และประสบความสำเร็จ อยู่ให้เห็น คือ
เป็นตัวอย่างให้คนภายนอกเห็นว่าทำได้ แม้ทำการเกษตรก็มีความสุขได้ สอนให้เป็น เป็นการสอนคนที่ระเบิดจากข้างในคือ ผู้ที่
ต้องการเรียนรู้จริง ๆ ไม่มีการหวงความรู้บอกทุกอย่างที่มี ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการถ่ายทอดจากความมีจิตใจที่ดีงามของผู้นำศูนย์ฯ
และมีมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายเป็นที่ยอมรับ ของชุมชนและบุคคลภายนอก อาจเป็นเพราะว่าการใช้เทคนิคการสอนลักษณะ
ดังกล่าวทำให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ได้ดี เข้าใจกระบวนการ วิธีการ และมองเห็นภาพอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ
หลักการเรียนรู้แบบการศึกษาเชิงประจักษ์ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ
พรศักดิ์ ไชยสุวรรณ (2549) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความสำเร็จ
ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์ เกิดจากการดำเนินงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้หลักการเรียนรู้โดย
การปฏิบัติจริง

นอกจากนั้น การที่สมาชิกทุกคนล้วนมีจิตอาสา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทนและ
การบริหารงานที่มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ที่ให้สมาชิกทุกคนประกอบอาชีพการงานให้แล้วเสร็จก่อนจึงจะมาช่วยเหลือสังคม
ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมาชิกทุกคนต่างให้ความสำคัญกับกิจกรรมของศูนย์ฯ และ ศูนย์ฯ สามารถจัดแจงการทำงานที่ไม่กระทบ
ภารกิจหลักของสมาชิก ซึ่งเป็นไปตามหลักการพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถขับเคลื่อนงานของศูนย์เรียนรู้ฯ
ได้อย่างพอเหมาะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาส ทันเหตุ (2551) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
จังหวัดเลย โดยพบว่าสมาชิกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดเลย ล้วนมีจิตอาสา มีความตั้งใจในการทำงาน โดยให้ความสำคัญ
กับกิจกรรมของกลุ่ม

สรุปผล

จากการศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่
ทำให้ประสบความสำเร็จ เช่น การยึดมั่นในระบบเกษตรผสมผสาน และนำมาปรับใช้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการใช้สารเคมี
สามารถช่วยลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช นอกจากนี้ ศูนย์ฯยังเน้นถึงการทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อวางแผนใน
การใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องและเหมาะสมโดยมีแนวคิดที่ว่า ต้องอดทน สู้งาน หาประสบการณ์พึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังใช้
หลักการ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เป็น โดยการทำให้ดูคือการอยู่บนวิถีแห่งการพอเพียง คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการทำงานให้ผู้อื่นเห็นว่าเราทำได้จริง และประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกัน สมาชิกทุกคนล้วนมีจิตอา

สามมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทน และการบริหารงานที่เอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยให้สมาชิกทุกคน ประกอบอาชีพอาชีพการงานให้แล้วเสร็จก่อนจะมาช่วยเหลือสังคม ซึ่งกรรมการแต่ละคนล้วนมีความชำนาญในแต่ละด้าน พร้อมทั้งจะถ่ายทอดองค์ความรู้จนลูกศิษย์ไปต่อยอดจนได้รับการยอมรับโดยไม่หวังความรู้ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานภายนอก มาสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์อย่างต่อเนื่อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตลอดมา

นอกจากนี้ ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา นั้นพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ค่อนข้างน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัย สำคัญ 3 ประการ คือ (1) เมื่อเริ่มดำเนินการใหม่ ๆ ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ไม่ให้การยอมรับและไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานของผู้นำศูนย์ (2) ศูนย์ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ได้รับจากหน่วยงานด้านการเกษตร (3) ในระยะก่อตั้งสมาชิกบางคนยังไม่ค่อยเข้าใจหลักและวิธีการดำเนินงาน จึงมีผลต่อจำนวนที่เพิ่มขึ้นและลดลงของสมาชิก

เอกสารอ้างอิง

- กษณิกัทร โสภณ. (2552). การวิจัยเชิงประเมินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจังหวัดเลยกรณีศึกษาดำบลบ้านเพิ่มอำเภอผาขาวจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ชนานันท์ มั่นธนา. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจังหวัดศรีสะเกษไปปฏิบัติ. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2538). การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านเขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาตามแนวทาง "บวร" และ "บรม" เพื่อสร้างอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนพล สมศิริการ. (2550). ความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงหลังเข้าร่วมโครงการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติกรณีศึกษาผู้เข้าศึกษาหลังภายหลังเพื่อสุขภาพกรมการขนส่งทางอากาศกองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ. ภาคินพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- พงษ์ศักดิ์ ไชยสุวรรณ. (2549). สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภาณุพงศ์ ภูโต. (2551). การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนเขาสมอคอน ตำบลเขาสมอคอน อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มณีนภา ชุตติบุตร. (2538). แนวการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วารสารหมู่บ้าน. 78(9),10.
- วิไลพร ผดุงอรรด. (2550). ปัจจัยที่สร้างกำลังใจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา แม่ฟ้าหลวง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. (2547). การศึกษาทางเลือกของชุมชน. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 27(4),18 - 23.
- ไสว บุญมา. (2543). เศรษฐกิจพอเพียง: ภูมิปัญญาชาติไทย กรอบแนวคิดทางทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : ที. เอ. ลิฟวิ่ง จำกัด
- อาส พันเทด. (2551). ปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ ๙๙๒/ ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการ (Peer Review)
โครงการ CSD สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 16

ตามที่ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี ได้รับเป็นเจ้าภาพในการจัดงานสัมมนาวิชาการเครือข่ายนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ การพัฒนาชุมชน
ท้องถิ่น และสังคม CSD สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 16 ในระหว่างวันที่ 7 - 9 กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เพื่อให้
การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการ (Peer Review)
การสัมมนาวิชาการเครือข่ายนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ การพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคม CSD สัมพันธ์แห่ง
ประเทศไทย ครั้งที่ 16 ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิชาการ (Peer Review) ผู้สนใจ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1) ดร.พระมหาสุหิศจัย	อานากโร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2) รองศาสตราจารย์ปารีชาติ	วลัยเสถียร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ	มงคลชัยอวีญญา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4) รองศาสตราจารย์ สายฝน	สุเชียนทรเมธี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5) อาจารย์ ดร.อนุวัตร	สิงห์ชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ	หวัชร์นาวัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
7) อาจารย์ ดร.สมพันธ์	เศษะอ็อก	ผู้ทรงคุณวุฒิ
8) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	รัตนสุวิระกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
9) อาจารย์ ดร.กรชนก	สนิทวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
10) อาจารย์ ดร.เบญจมาศ	เมืองเกษม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
11) อาจารย์ ดร.วรภพ	วงศ์รอด	ผู้ทรงคุณวุฒิ
12) อาจารย์ ดร.ทรรณภัทร	ใจเอื้อ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
13) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย	ภูเทศ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
14) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จวิษาภรณ์ รุจิโมระ		ผู้ทรงคุณวุฒิ
15) อาจารย์ ดร.มัจฉรินทร์	ผลกล้า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
16) อาจารย์ ดร.จิตติมา	คำมวงค์	ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิชาการ (Peer Review) ระดับปริญญาตรี

1) อาจารย์บรรณรงค์	จันโต	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2) อาจารย์ ดร.กฤตเมธ	บุญคุ้ม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3) อาจารย์จามรี	ทะระสุนิลา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4) อาจารย์ฉัตรรงค์	เจนใจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5) อาจารย์อมภาพร	ปวงรังสี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6) อาจารย์ฉัตรดิยา	ชิตยารา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
7) อาจารย์วรัณณี	ทองระย้า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
8) อาจารย์คมลักษณ์	ไชยะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
9) อาจารย์ ดร.เนนก	รักเงิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
10) อาจารย์ ดร.สุธี	โกสสิทธิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
11) อาจารย์อานณมล	อนุสนธิ์ทัศน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
12) อาจารย์กานดา	เหิระจันทร์หมาก	ผู้ทรงคุณวุฒิ
13) อาจารย์สรณา	อนุสรณ์ทรงกูร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
14) อาจารย์สุรพงษ์	สีหมอก	ผู้ทรงคุณวุฒิ
15) อาจารย์ปิยนาด	อัมดี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
16) อาจารย์ฐิติมา	สุวรรณชาติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
17) อาจารย์พนัส	ชัยรัมย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
18) อาจารย์ธวัชชัย	เคหะบาล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
19) อาจารย์กัลยาภัสร์	อภิโชติเศษาสกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
20) อาจารย์ณัฐพร	อภิโชติเศษาสกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
21) อาจารย์มะลิบัว	ยามา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
22) อาจารย์สวัสดิ์	โหลภาภรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
23) อาจารย์ขวัญฤดี	พันธ์เกษม	ผู้ทรงคุณวุฒิ
24) อาจารย์อานนท์	มุสิกวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
25) อาจารย์อาทิตย์	บุศคาควง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
26) อาจารย์นุชจรี	ใจประจบ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
27) อาจารย์อุทุมพร	หลอดโค	ผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการของผู้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการและให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นกลับกรองผลงานแต่ละเรื่องทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการระดับชาติทั้งเนื้อหา ภาษาและรูปแบบการนำเสนอเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารรายงานการประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

สั่ง ณ วันที่ ๕๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี